

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haasenstein & Vogler în Viena, Praga, Budapesta etc. etc.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Pentru ca cetitorii nostri să aibă ocaziune a se informa despre părerile străine cu privire la proiectul de lege despre introducerea limbei maghiare în scolile populare nemaghiare, mai reproducem și următorul articol interesant, publicat în „Politik” din Praga, dto 27 Faur a. c. —

Nona asuprire a naționalităților din Ungaria.

Pesta, mijlocul lui Faur.

Un scriitor frances (Montégut), care a făcut studii speciale asupra raselor omenesci, era de părere, că rasa mongolică mai curînd e gata a perî, decât să renunțe la stăpînire și asuprire. În a căruia spirit nu se ivesce cu stăruință acest adevăr, dacă acela urmăresce cu atențiune întreaga purtare a Maghiarilor față cu naționalitățile din Ungaria. Maghiarii s'au și aflat odată la marginea perirei și au simțit trebuința, a se pune în conțelegere prietenească cu naționalitățile, cu concetățenii lor; căci precum ei înșii mărturisiră, viitorul lor ar atârna dela concordia tuturor cetățenilor. Însă abia ajunseră ei prin deosebite impregiurări favorabile, a pune mâna pe puterea statului, și de loc reinviă vechiul simț al rasei lor de domnire, și ei practisară asuprirea naționalităților din Ungaria cu o consecență, ce n'a putut isvorî din recea precugetare, ci numai din deosebitul lor simț de rasă; pentrucă dacă ar esista o precugetare, atunci Maghiarii nu 'și-ar fi ales tocmai momentul de a facum spre a păși cu un nou act de asuprire împotriva naționalităților. Încercăturile din Orient cu nemijlocita lor apropiere de Ungaria, raporturile din Ungaria și Cislaitania, indispoziția Croației, marea calamitate financiară, noua crisă ministerială și poziția foarte schimbăcioasă a partidelor din dietă — sînt de sigur lucruri atât de însemnate, încât nici unui popor afară de Maghiari să nu 'i plesnească prin minte, a mai mări tocmai într'un astfel de moment nemulțămirea și esacerbarea naționalităților, ce numără cu milioanele.

De sigur este o idee foarte nefericită îndeobște, cu deosebire însă în momentul acesta, a păși cu un proiect de lege, a cărei îvinderat scop este, maghiarisarea scoalelor populare. Sugrumarea naționalităților s'a și săvîrșit mai pe toate terenurile: în justiție, în administrație, în scolile mai înalte și mijlocie, a rămas numai scoala populară; și adecă scoala populară confesională, căci scoala comunală s'a și maghiarisat după putință. Dar scoala populară confesională, care s'a putut pune sub scutul bisericeii și al autonomiei garantate, a rămas până acum cruțată de asuprire și această fortăreață avea să fie dirimată. Ministrul maghiar de culte a pregătit un proiect de lege, în a cărui virtute limba maghiară are să fie obiect obligat de învățămînt în toate scoalele populare (chiar și în scoalele elementare cele mai de jos). Ori cine cu-

noasce relațiunile Ungariei mai de aproape, acela nu va puté înțelegere un proiect de lege ca acesta. Dacă scoala populară are să învețe pe copii cunoscînțele elementare, apoi aceasta de sigur numai în limba maternă va fi cu putință; dacă însă copilul afară de cunoscînțele elementare are să învețe încă o altă limbă, lui cu totul străină, atunci aceasta o poate numai pe contul învățămîntului elementar. Și chiar dacă ar fi cu putință, precum e de tot cu neputință, că copilul să învețe perfect această limbă străină, el trebuie să uite această limbă străină, de loc ce părăsesce scoala populară, căci în comitatele slovacesci, românesci, sêrbesci și săsesci nu este nimenea (afară de persoanele oficiale) cu care ai puté vorbi maghiar. Dar Maghiarii vreau să încerce maghiarisarea și în direcția aceasta și nu se sfiesc, a vătămă simțemintele cele mai sfinte ale concetățenilor lor nemaghiari.

Ușor se înțelegere, că amintitul proiect de lege a provocat la naționalități cea mai mare amărăciune, dar cine să cutează a se opune omnipotenții Maghiarilor? Terorismul esercitat a făcut să amuțescă naționalitățile aproape cu totul. De o opoziție națională la Slovacia din Ungaria nordică nu poate fi vorba. Funcționarul, proprietariul mare, este cel mai zelos propagator a maghiarismului și cuvîntul slovac este formal proscris. În sudul Ungariei, de când cu prigonirea Sêrbilor și cu arestările în masă înainte cu doi ani, fie-care se îngrijesce de siguranța sa personală. Numai Românilor li se lăsase oarecare teren de activitate, de oare-ce Maghiarii cochetau cu ei ca cu nesce aliați împotriva Slavilor. Pe când Sêrbii de vr'o căți-va ani nu 'și mai pot ține congresul bisericesc, Românii regulat au ținut sinoadele lor bisericesci. Archiepiscopul Romanul — bag samă — de mulțămîntă a aflat de lipsă, să țină o cuvîntare împotriva Slavilor în casa de sus cu privilegiul desbaterii de adresă, o cuvîntare, ce a sunat chiar ca o denunțaiție în contra Sêrbilor. Este probabil, că această cuvîntare i s'a luat în nume de rêu chiar din partea Românilor (? Red. „Tel. Rom.”) și arhiepiscopul se grăbi a îndrepta greșala (? Red. „Tel. Rom.”). Amintitul proiect de lege despre introducerea limbei maghiare în scoalele populare a oferit arhiepiscopului ocaziunea, de a se pune în fruntea Românilor și a protesta împotriva acestei asupririi noue a naționalităților. De o scutință din partea dietei nu puté fi vorba, avînd în vedere majoritatea maghiară a casei. Nimic deci mai firesc, decât că Românii să se adreseze de-adreptul la coroană.

Deputațiunea română ce s'a dus la Viena și în adevăr a fost primită de împêratul, a avut în tabera maghiară efectul unei bombe, mânia pentru aceasta se măngăie cu numai rêu. Maghiarii se măngăie cu respunsul împêratului și cu aceea, că celelalte naționalități n'au luat parte. Și acum încă toate foile maghiare fac a se înțelegere clar, că tocmai pasul întreprins la Viena de Români va

accelera numai prezentarea și primirea proiectului despre introducerea limbei maghiare în scoalele populare. De sine se înțelegere, că toate foile din Pesta sînt năcăjite asupra Românilor, dar „Pester Lloyd”, căruia 'i place a se numi o foaie „europeană” și liberă de ori-ce șovenism a adus în afacerea aceasta din peana redactorului en chef însuși un articol, ce nu lasă nimic de dorit încât pentru îndrăsneală și impertinență.

Legea ar fi numai în interesul naționalităților înseși. Prin cunoscînța „limbei de stat” ele s'ar puté cualifica pentru toate oficiile, ca și când n'ar esista o mulțime de oameni, cari cunosc limba maghiară chiar așa de perfect, ca și limba lor maternă și totuși, fiind ei Slovaci, Români, Sêrbi sînt dați înapoi, afară dacă ei sînt renegați perfecti.

Mai mult. „Pester Lloyd” susține, că naționalitățile nu sînt nicăiri în Europa părtașe de o libertate atât de estinsă.

Așa numita lege pentru naționalități, dice „Pester Lloyd”, este pentru naționalități atât de tolerantă și liberală, ca nici o altă lege din lume într'o țeară poliglotă. Însă s'ar puté dovedî cu paragrafi a mână, că această lege nu ridică la vigoare de lege „egala îndreptățire”, (precum stă în titulă) a naționalităților, ci supremația Maghiarilor. Dar chiar și în acele dispoziții, ce cuprind pentru naționalități câte ceva favorabil (ca sfărimituri), nu se află nici un singur paragraf, care să nu fi fost vătămă de multe ori. Să ne aducem numai aminte de plânsoarea Sașilor (ca să nu vorbim de loc de alte naționalități) în dietă în Noemvrie 1873 și de exemplele eclatante de vătămă a legii pentru naționalități. Să ne aducem aminte de interpelațiunile către ministrul de justiție, că judecătoriile resping cu volnicie acte nemaghiare, că ministrul a trebuit să recunoască această volnicie, fără ca în afacerea aceasta să se fi îndreptat ceva până în ziua de astăzi, și fără ca să se fi „prezentat” novela făgăduită, ce ar avé să sancționeze procederea judecătoriilor. Să ne aducem aminte de acel cas, când trei advocați români, provocându-se la legea pentru naționalități, unul după altul n'au voit să apere pe un client român în limba maghiară, și când inculpatul pentru o crimă capitală a fost condamnat fără apărare și numai tabla regie a comandat ex offo pe un Maghiar ca apărătoriu!

Dar ce vorbim noi de legea pentru naționalități? Nici nu esistă vre o lege pentru naționalități din Ungaria. Într'o țeară, în care se pot fabrica procese de lesă-maiestate, unde nu se sfiesc a chema de mărturie criminali pedepsiti; într'o țeară, în care fără consciință să săvîrșesc arestări în masă ca măsură preventivă împotriva unei primejdii închipuite — naționalitățile să nu aibe cauză a se plînge de asuprire, și „Pester Lloyd” are sfruntarea a susține, că naționalitățile din Ungaria sînt părtașe de o libertate, ca nicăiri în Europa!

Și dacă aceste naționalități asuprite din când în când cer scutirea Domnitoriului lor legitim, atunci „Pester Lloyd” de loc e gata cu prepusul de lesă-maiestate. Românii urîsc limba maghiară, pentru că ei nisuesc la o unire cu România! Ce ușor se joacă cu cuvîntul „lesa-maiestate” față cu naționalitățile, deși apărătoriu lui Dr. Miletics deja a spus procurorului unguresc: să nu se vorbească în casa spînduratului de streang!

În adevăr în Viena să 'și aducă aminte de lealitatea și jertfele acestor naționalități din Ungaria, precum s'au dovedit în timpurile grele ale monarchiei, când Maghiarii tindeau la sfărîmarea monarchiei. Și aducîndu 'și aminte, să nu se ignoreze cu totul plînsorile naționalităților din Ungaria. Naționalitățile din Ungaria mai pe urmă vor puté deveni cu totul tăcute, dară amărîrea, ce o port în inimă, poate avé urmări grele. Cel mai nou proiect de lege despre maghiarisarea scoalelor populare este un atentat asupra existenței spirituale a Slavilor și Românilor din Ungaria. Un astfel de atentat ar puté numai deschide un abis între ei și Maghiari. Simțul rasei lor de a stăpîni orbesce pe Maghiari, încât ei nu vîd primejdia, în care ei înșii se aruncă; dar interesul monarchiei întregi este mai presus de interesul și orbirea Maghiarilor.

Revista politică.

Sibiu, în 23 Februarie.

„Pesti Naplo” publică tecstul petițiunii episcopilor ruteni în cauza introducerii limbei maghiare în scoalele populare. Nici spațiul nu ne permite, dar nici nu merită, că să reproducem și noi acele frase servile ale episcopilor ruteni către guvernul maghiar. Dacă un popor ajunge a recunoasce, că salvarea lui atârna dela introducerea unei limbi străine în scoalele sale elementare, acel popor a încetat de a mai fi. Episcopii ruteni însuși au subscris sentința de moarte a credincioșilor biseciceii lor, când dic în petițiunea amintită: „Cu atât mai puțin poporul nostru va denega această măsură de aprețiere limbei maghiare; poporul nostru doarește din inimă, ca generațiunea viitoare să se crească pentru viața practică.” Adecă Rutenii voiind a avé oameni pentru viața practică, au trebuință să 'i crească cu limba maghiară! Servilismul episcopilor ruteni greco-catolici se presentă în forma cea mai precisă în următorul pasagiu al petițiunii: „dispozițiunea autoamă a administrațiunei noastre diecesane, prin carea învățătorii se îndatoresc a preda în scoalele confesionale limba maghiară, (poporul nostru) a primito nu numai în mod favorabil, ci a dorit și a urgat deadreptul și acolo, unde buna-voința s'a zădărnicit prin negligența învățătorilor sau prin lipsa puterei instructive și a mijloacelor, s'a plîns (poporul) singur numai din aceasta cauză la oficiul bisericesc în contra învățătorilor lor.” „Pester Lloyd” ne spune cu oare-care emfasă, că mini-

strul va așterne această petițiune a episcopilor ruteni Majestății Sale.

Desbaterile în delegațiune vor consuma mai mult timp decât s'a crezut. Ministrii austriaci Stremayr, Taffe și Pretis au părăsit Budapesta și s'au reintors la Viena, dovadă că în cercurile delegaționale austriace situația este favorabilă guvernului. Delegațiunea austriacă a votat în ședință plenară credințele diplomatice în România, Serbia și Muntenegru. Comisiunea bugetară a acestei delegațiuni a primit o rezoluțiune, care o presce a se folosi banii votați pentru cheltuieli de administrațiune și de investițiune. Celele Andrassy a declarat, că ambele guverne ar fi de acord a propune rezolvirea provisorică a cesțiunilor deschise în afacerile bosniace sau prin declarațiuni formale sau prin o lege ad hoc. Ministrul de resbel a făcut, în senul comisiunei bugetare a delegațiuni austriace, o lungă espunere despre acțiunea trupelor austriace în cele două provincii turcesci, începând dela formarea primului corp care a intrat în Bosnia și până la desconcentrarea parțială a armatei de ocupațiune.

Comitele Andrassy a declarat că negocierile începute cu Serbia în privința noueliei raporturi comerciale ale monarhiei cu acest principat, s'a întârziat pentru moment din cauză că trebuie precedate de o înțelegere prealabilă între ministerul austriac și cel ungar asupra principiilor care au să serve de basă acestei convențiuni comerciale. Negocierile pentru a ajunge la această înțelegere se urmează de present.

În Praga s'a ținut în zilele aceste un meting cehesc, care a fost cercetat de 2000 persoane. Acest meting a primit o rezoluțiune, în care se accentuează necesitatea unei înțelegeri cu populațiunea germană.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Săliște, în Februarie 1879. (Sinodul protopresviteral). În Duminica trecută s'a ținut aici în fiitoarea rezidență a protopresviterului — sinodul protopresviteral ordinar. La 8 oare dimineața s'a celebrat sf. liturgie, cărei a urmat un părăstas solemn în memoria mecenatului Emanuel Goszdu. Părintele administrator al tractului dom. Moise Toma a ținut cu aceasta ocaziune o vorbire potrivită, în care a schițat pe scurt biografia și meritele marelui bărbat. La 11 oare s'a întrunit sinodul în localitățile frumose scoale din Săliște. După ce s'a deschis de către domnul administrator cu o cuvântare ocazională, sinodul a purces la agendele sale normate în Statutul organic. Mai întâi s'a verificat deputații și s'a constatat, că sunt prezenți 31 deputați; prin absența lor au escelat deputații din „inteligență.” Alegerea comitetului protopresviteral și a epitropiei protopresviterale, căruia premerse o consultare lungă, s'a efectuit prin aclamațiune spre mulțămirea tuturor. Notariul sinodului a cetit apoi raportul comitetului protopresviteral despre starea protopresviteratului în anul espiurat. Acest interesant raport, sinodul l'a luat la plăcuta cunoaștință, și v'l alătur aici cu rugarea al publicării.*) După ce astfel ordinea zilei era eshauriată dl Eugen Brote (Sibiucetate și Sibiucetate), sulevând cesțiunea scoalelor și amintind de pericolul, ce amenință scoala, biserica și națiunea prin proiectul de lege pentru introducerea limbei maghiare ca studiu obligat în scoalele populare, a făcut propunerea, ca o deputațiune a acestui sinod să se prezente la Escelența

Sa I. P. S. arhiepiscop și metropolit Miron Romanul și să i mulțamească în numele sinodului pentru pașii întreprinși în aceasta cauză la Înaltul Tron. Propunerea f'u primită între entusiastice „se trăiască” și sinodul a și proces îndată la alegerea acelei deputațiuni. Dl. D. Comșa (Sibiucetate-Poarta-Turnului) în sfârșit a propus ca comitetul protopresviteral să se îndatoreze a căuta căi și mijloace pentru creșterea și înmulțirea fondurilor protopresviterale.

Primindu-se aceasta propunere, sinodul s'a încheiat la 2 1/2 d. p.

Bran în Februarie. (Eforia scoalelor capitale din Bran). Restaurându-se, în urma unui cercular protopresbiteral de sub Nr. 50 1879, reprezentanța scoalelor capitale brăne, compuse din 30 membrii (10 preoți și 20 mireni), de către sinoadele parohiale din subcomunele brăne, se determină din partea reverendisimului d. protopresbiter al tractului Brașovului Iosif Barac, ca administrator al protopopiatului Branului, ziua de alegere a eforiei pe 30 Ianuarie a. c.

În aceeași zi adunându-se corporațiunea reprezentativă a scoalelor rom. brăne în majoritate (9 preoți și 16 mireni) pe la 11 oare a. m. în localul scoalelor capitale, onoratul domn protopresbiter Iosif Barac, sub a cărui presidiu se sevârși acest act, provoacă a se înscrie toți membri prezenți ai reprezentanței scolare. După înscrierea dnul president ține o cuvântare, în care arată membrilor prezenți scopul întrunirii lor, accentuează însă activitatea ce o au în următorii perioade de 3 ani în genere, și în această ședință în specie. Cuvântarea reverendisimului protopresbiter f'u primită cu însuflețite: „Să trăiască.”

Alegându-se la propunerea părintelui I. Moșoiu de notar „ad hoc” învătătoriul Hariu Reit, să pune din partea dlui president la ordinea zilei alegerea a 12 membrii ordinari, și a 3 supletori ai eforiei scolare pro 1879 1880 și 1881, și conform statutului acestei scoale, prin voturi secrete; iar pentru scrutinarea voturilor, ca bărbați de încredere se aleg: părintele I. Moșoiu, primarii I. Stoian și G. Mănoiu.

Făcându-se în cea mai bună ordine votisarea prin sedule, și scrutându-se voturile, se cetesce prin onoratul presidiu rezultatul alegerii, din care rezultă, că, de membrii ordinari ai eforiei cu majoritate de voturi sunt aleși: patru preoți și opt mireni, iar de membrii supletori 1 preot și 2 mireni.

Toți acești membrii, partea cea mai mare realeși și totdeodată și membrii fondatori, sunt bărbați capabili și inteligenți de sarcina luată asupra-le, bine merițiți și interesați de scoală, zeloși întru a promova cultura în aceste scoale. Afară de acești bărbați deveniți efori, Brănenii au de a se bucura și de mai mulți alți indiviți, cari și au căscigat merite pe terenul scolar, cari cu tot dreptul ar fi meritat a se enumera între noii efori, dar regretă eforia, că aceasta n'a permis nici statutul organic, nici al acestei scoale care determină numărul eforilor ordinari la cifra 12. Aceasta însă nu-i va genera nimic, fiind de firma părere, că acei bărbați cari din cauzele indicate mai sus nu au putut întru acest trieniu în eforia scolară, vor lucra și în viitor tot cu aceea ardoare, paralel cu actualii efori întru prosperarea învățământului și în specie a acestei scoale.

Dacă n'ași abusa de spațiul acordat, și n'ași incomoda pe P. T. lectori ai acestui diuarius, lângă această restaurare a eforiei noastre aș adauge și constituirea ei ce se facu tot în această ședință și la propunerea membrilor eforiali, tot sub presidiul reve-

rendisimului domn protopresbiter Iosif Barac.

Ca president al eforiei se realege prin aclamațiune și urări de „Să trăiască” părintele Ioan Moșoiu; ca vice-president se alege părintele Leontin Pușcariu; ca notariu învățătorul dirigent dela aceste scoli, respective actualul învățătoriu dirigent Ioachim Ciurea; de casariu se realege Bucur Reit și de controlor primarul G. Mănoiu, toți prin aclamațiune și întem-pinați cu urări „Să trăiască.”

Constituindu-se astfel eforia scoalelor capitale gr. or. din Bran, reverendisimul d. protopresbiter încheie ședința prin o cuvântare acomodată prin care optează (eforiei) interes viu și concordie spre a pute opera interesele scolare, spre a și pute împlini consciincios sarcinile, ce și lea primit cu ocaziunea acestei ședințe, având în vedere numai progresul și prosperarea acestor scoli. Această cuvântare se primii cu însuflețite „Să trăiască.”

Fiind timpul prândului, mai toți eforii în frunte cu reverendisimul domn protopresbiter, merg la un prând comun unde se rădicară mai multe toaste. Primul toast l'ridică părintele Ioan Moșoiu în sănătatea reverendisimului d. protopresbiter pentru înțeleapta conducere a acestei ședințe. Al doilea toast l'ridică on. d. protopresb. Iosif Barac în on. d. eforiei scolare și a presidentului ei I. Moșoiu. Se mai ridicară și alte toaste precum din partea părintelui L. Pușcariu, primarilor I. Stoian și G. Mănoiu etc. unele în on. d. reverendisimului protopresbiter, altele în on. d. actualului president eforial I. Moșoiu, altele în on. d. membrilor eforiei etc.

Înaintând timpul, apropiindu-se oarele de sară, reverendisimul protopresbiter Iosif Barac și ea adio dela comesenii sei și pornesce spre Brașov; ceilalți membrii încă se despart ducând cu sine cele mai dulci suveniruri.

Raport general

despre starea bisericească scolară și fundațională din protopresbiteratul Sibiului I pe anul 1878.

Venerabil Sinod! Venind comitetul protopresbiteral ca să vă deede adiosamă despre starea protopresbiteratului nostru cu încheerea anului 1878, de trei lucruri își încopcie raportul său: partea materială, activitatea și rezultatele ajunse.

Combinând sub titlul de partea materială statistica economică în cele două părți generale ale ei mișcământul populațiunii și produsul sau averea, se arată următoarele:

În tractul nostru protopresbiteral, care constă din 18 parochii, numărul populațiunii la încheerea anului 1878 este preste tot:

bărbați	11,612
femei	12,348
cu totul	23,960
s'au născut în decursul anului	786
au murit	623
prin urmare mai mulți născuți cu	163.

Pe lângă toate aceste însă numărul sufletelor din anul 1877 când a fost 24,244 față cu anul acesta cu 23,960 arată o scădere de 284.

Așa dară în privința numărului populațiunii am fi suferit o pierdere însemnată în decursul anului 1878, carea nu poate fi cauzată decât prin emigrațiuni; ceea ce dovedesce o îngreunare păgubicioasă a condițiunilor de existență în starea poporului, și ne împune datorința de a încerca și noi mijloace, pentru îmbunătățirea sorții fiilor bisericeii noastre.

În cele 18 parochii respective la număr de 23,960 sunt aplicați spre conducere și păstorire 24 parochii și 3 administratori parohiale, prin urmare la câte 888 suflete un preot; pe lângă acestia se mai află aplicați 1 ca-

pelan și 1 diacon. Diferența față cu anul trecut se arată numai în numărul capelanilor, cari în 1877 au fost iar în decursul acestui an a rămas aceea ce provine de acolo, că numărul parochii parochii Ioan Arsenie din parochii Ioachim Muntean s'a promovat paroch.

Cea mai însemnată schimbare, în trecută în sfera administrativă a tractului acestuia, este cea referitoare la conducătoriul tractului. În urma semnării p. protopresbiter Ioan Hancu dela administratura tractului, prea teconsistoriu din 19/7 1878 Nr. 1928 și aflat de bine, a denumit de administrator al acestui tract pe administratorul parochial, din suburbiul inferior al Sibiului, P. Moise Toma.

Căsătorii în 1878 au fost 199, iar divorții de matrimoniu, cari au trecut în valoare de lege 7. Numărul proceselor matrimoniale încaminate, pedente și nehotărâte până la finea anului este de 14.

Aceste dese casuri de procese matrimoniale și divorții, provin în parte cea mai mare din condițiunile de viață ale căsătorilor, deprinși și necesități ași agonisi subsistența în curi depărtate și prin aceasta adeseori în împereșări cauzate de străinare între soți și soție.

Încât se referă acest raport la mișcământul populațiunii afară de procesele divorțiale, se subterne aci și protocolul protopresbiteratului care se poate vedea starea lucrului în special pentru fie-care parochie.

Averile bisericesci din întreg tractul protopresbiteral sunt la finea anului:

a) edificii în valoare de fl.	102,906.
b) pământuri în valoare de fl.	13,692.
c) bani și hârtii de preț fl.	42,983.
d) fonduri fl.	44,777.
preste tot fl.	234,259.16*

Între aceste mai departe nu sunt computate prețurile edificii de bisericească din parochiile Galeș, Gurariului, Poplaca, Sibiucetate și Turnișor, fiind că în rapoartele venite de acolo nu au fost indicate. În special la fie-care parochie se poate vedea starea averii bisericesci din conspectul aci sub alăturat.

Ca să se poată vedea diferența între averile bisericesci din anul acesta față de cel premers, ar fi fost de lipsă datele din anul 1877, cari însă atunci nu au fost culese, și astfel nu se poate face evident sigurul progres din anul 1878.

Fondul tractului protopr. care la încheierea bilanțului din anul trecut era de 510 fl. 64 cr. s'a ridicat până la finea anului 1878 cu înlocările făcute în Ianuarie a. c. în contul anului trecut la suma de 591 fl. 54 cr. Creșcământul fondului a provenit din interesele capitalului 34 fl. 10 cr., din tacele dela cununii 46 fl. 90 cr. cari se află depuși la institutul „Albina” cu 7% după cum se vede din protocolul fondului și din cârticica de depuneri.

SCOALELE.

Ce privesce starea scolară din singuraticile parochii ale tractului, cu referință la ajustarea și recuisitele scolare, în general privită nu diferese de cea din anul premers.

Starea scolară privită din diferite puncte de vedere mai speciale, da următoarele prospect:

1. Dintre toate comunele noastre parohiale numai în Amnaș și în Rusciori nu s'a ținut scoală în decursul anului scolar 1877/8; și aceasta din cauza sărăciei acestor două parochii, cari n'au avut cu ceși susține învățătoriu; pentru anul curent însă s'au

*) Se observă și aici că în raport lipsesc datele despre averile bisericeilor din Săliște și Sibel, de unde nu s'au asternut mai departe din Amnaș unde în raport nu s'a arătat prețul lucrurilor și din Rusciori de unde a sosit prea târziu.

*) Îl publicăm la alt loc.

aședat și în aceste parochii învățători, și astfel pe venitor vom fi în pozițiune a nu mai înregistra în raportul nostru astfel de excepțiuni nemulțămire.

2. Dintre parochiile tractului nu mai două n'au edificii de școală, și a-nume cea din Sibiu cetate și cea din Rusiori.

3. Toate edificiile de școală sunt corespunzătoare, afară de cel din Amnaș și din suburbiul inferior al Sibiuului; din partea parohiei din urmă s'au întreprins dispozițiuni și pași pentru a pune la cale edificarea unei școli noi.

4. Fonduri școlare se află în parochiile:

Sibiu-cetate	fl. 1,300.—
Sibiu-poarta turnului „	140.—
Săliște	6,550.—
Sibiu-Iosephstadt.	755.7
Cacova	1000.—
Galeș	700.—
Gurariului	25.—
Săcel	10.—
Tilișca	699.47
suma fl. 11,179.54	

față cu anul trecut cu . fl. 9,352.—
Se arată un crescământ de fl. 1,827.54

5. Edificiile școlare din cele 16 comune bisericesti cu școli proprii reprezintă un capital de fl. 47,730 față cu anul trecut de . fl. 49,130 arată un scădemânt de . fl. 1,400 care provine de acolo, că rapoartele sosite din unele comune nu sunt în strictă consecență cu anteactele.

6. În celelalte imobiliile (pământuri și edificii — afară de edificiile școlii) averea școlară din tract se urcă la suma de . fl. 21,220.—

7. În mobile peste tot fl. 1,601.70
În sumă totală: averea școlară din tract reprezintă un capital de . fl. 81,731.24

8. Venitele școlari sunt în anul 1877/8:

a) din nemișcătoare	fl. 2,010.—
b) din fonduri	fl. 973.—
c) din mișcătoare	fl. 413.—
d) din alte izvoare (mai vârtos din alodii)	fl. 4,431.50
în sumă totală fl. 5,867.50	

9. Numărul copiilor obligați a umbla la școală în anul 1877/8 a fost: dela 6—12 ani copii 1147, copile 1033, la olaltă 2180; dela 12—15 ani copii 550, copile 455, la olaltă 1005, în sumă totală 3185, din acestia au cercetat școala: dela 6—12 ani copii 965, copile 717, la olaltă 1686; dela 12—15 ani copii 186, copile 260, la olaltă 446, în sumă totală 2132.

Prin urmare fără instrucțiune au rămas 1053. Diferența față cu anul premers cu 1702, copii umblători la școală este 430. Prin urmare se arată un progres îmbucurătoriu.

După sporiul făcut se arată următorul prospect: destinași 454, buni 1172, debili 506.

Proveduți cu cărți școlare: preste tot 1535, în parte 418, neproveduți 179.

Învățământul a durat: mactsimul 10 luni, minimul (un singur cas) 6 luni, terminul mediu 8 1/2 luni.

Scolari prezenți la esamene: în sem. I 1691, în sem. II 1399.

Grădini pentru școala de pomărit se află în 9 parochii, cultivate 3, necultivate 6.

Locuri pentru gimnastică se află la 6 școli.

Biblioteci școlare sunt la 4 școli.

În cele 16 școli parohiale au funcționat învățători 26 și învățătoare 1, preste tot 27. Din acestia pedagogi absoluți 16, clerici absoluți 11, cu examen de calificare 15, ca provisorici 8, ca definitivi 19.

Salariile învățătoarești au fost:

a) din fondul școlar	fl. 2,400.—
b) din alodii	3,220.—
c) din lada bisericii	580.—

d) dela popor	238.50
e) în naturalii peste tot „	419.—
la olaltă: „	6,857.50
Față cu anul premers cu	6,245.—
se arată o îmbunătățire cu „	612.50
Mactsimul salariilor învățătoarești a fost	400.—
iară minimul	169.—
în terminul mediu	265.66

În special starea școlară din fiecare parohie se vede în rapoartele aci sub ///. alăturate.

Reprivind preste tot starea bisericestă, școlară și fundatională ni se arată în privința economică, și anume cu respect la mișcământul populațiunei un regres îngrijitor, carele continuând ar pute deveni și mai îngrijitoriu.

În privința averei ni se arată o sporire deși nu mare, dar îndestulitoare în fața împregiurării între cari trăim.

În privința școlară peste tot asemenea se arată un progres iarăși deși nu mare, totuși îmbucurătoriu. Excepțiune au făcut școlile din Cacova și Gurariului, unde sporiul arătat la esamene a fost de tot neindestulitoriu.

În privința stărei morale, prospectul este tot ca și în anul trecut, în genere mulțamitor.

Sibiu în 30 Ianuarie 1879.

Moise Toma m. p.,
adm. ppsc.

Varietăți.

* (Necrolog). În 28 Faur st. n. a. c. s'a petrecut la cele eterne rămășițele pământesti a fericitului în dl Teodor Genț paroch român gr. or. în comuna bisericestă Ceșoara și Filia Topa inferioară în protopresbiteratul Popmezeului comit. Biharia, după o fericită căsătorie de 33 ani, în etate de 51 ani; serviciu la altarul d-lui 32 ani. Lăsând în doliu pe nemângăiații fii: Ioan Genț abs. teolog, Iosif învățătoriu, cu soția Saveta născ. Moga, Ana cu soțul Ioan Papp abs. teolog, Floarea cu soțul Solomon Petrila, ginerele Petru Lazar preot gr. or. în Varviz, pe cuscrul Vasiliu Moga preot gr. or. în Chesie, pr. și pre alți consăngeni, amici și cunoscuți.

Înmormântarea s'a celebrat prin o frumoasă cunună de preoți la nr 14 cu dl protopop în frunte, mulți învățători, 4 teologi absoluți, fiind de față și un public numeros din toate clasele poporului; și din opidul Ceica Maghiară a luat parte întreaga inteligență, întreg corpul judecătoresc atât pretorial, cât și regesc fără deschiinire de naționalitate. Rever. domn Elia Moga protopresbiterul Popmezeului a ținut un discurs funebru care stoarse lacrimi din ochii asistenților la trista ceremonie.

Reposatul și-a iubit națiunea și confesiunea cu un zel și devotament esemplariu. Fie-i țărina ușoară și memoria eternă!

* (Ce nu face omul în mânia?) Frații maghiari — înțelegem pre cei cari conduc astăzi destinele țerei, căci bietul popor geme sub greutatea povărei statului — nu știu de mânia ce să mai facă, ca să rescoale toată lumea asupra noastră, cu deosebire asupra Românilor ortodocși. Nu se mulțamesc cu invectivele cele mai ordinare, cu cari mai în fiecare și ne delectează foile lor, scris-au corespondențele la foile nemțesci, cum sunt „Augsb. Alg. Ztg.“ și „Nordd. Alg. Ztg.“, chieat'au într'ajutoriu pe episcopatul romano-catolic și gr. cat. rutean în favorul proiectului lor pentru introducerea limbei maghiare în școlile elementare — acum se apucă și fabrică un articol de fond, 'l subserie cu un nume românesc „Popescu János“ și 'l publică în foaia subvenționată de regimul nostru „București hiradó“ ce apare în București în limba maghiară. Acest „Popescu János“, care mai nainte — după cum ăce — era inamic de moarte al Maghiarilor, iar acum cunoscând însușirile cele nobile ale națiunei maghiare 'i-a devenit deodată mare adorator, — reprobând pașii facuți de biserica română ortodocă din Ungaria și Transilvania pentru apărarea sa contra pericolului amenințatoriu, provoacă pre regim, ca să nu întârzie cu asternerea acelu proiect la dietă, căci după „dênsul“ numai prin o astfel de lege vor deveni toate naționalitățile Ungariei fericite.

Noi din parte-ne numai atâta ăicem: să ferească Domneșeu și pre naționalitatea maghiară și pre celelalte naționalități din Ungaria de astfel de amici.

* (Români în Dobrogea). Telegrama prefectului de Kiustenge din 1 Februarie, cătră d. ministru român al instrucțiunei publice:

Am satisfacțiunea a vă încunoșciunța că, în ziua de 29 Ianuarie trecut, a avut loc deschiderea solemnă a școlii din Mangalia. Un numeros public a asistat la serviciul divin ce a precedat. Un frumos discurs a fost pronunțat de cătră profesorul Varon, căruia a respuns administratorul Popasu, reprezentantul meu. Rog binevoiti a dispune inaintarea urgentă a materialului școlar la o clasă primară, pentru 300 elevi. cel trimis neajungând și aici negăsindu-se 'l voiu împărți școlile din Mangalia, Kiustenge și Hârșova.

Prefect, Remus Opran.

Telegrama aceluiași prefect cătră ministru sus arătat:

Astăzi am deschis cu solemnitate școala publică de băeți din orașul Kiustenge. Toate autoritățile civile și militare române, consiliul comunal, parte numeroasă a populațiunei creștine și mohamedane asistau. După serviciul divin, d. profesor Petrescu și ajutorul de primar, care este tătar, a rostit două discursuri, la cari am respuns; am distribuit parte din cărțile ce am. Serbătoarea a fost splendidă; băncile erau toate pline de copii musulmani și creștini. Mă voiu ocupa ăilnic cu școala.

Prefect, Remus Opran.

* (Informații din Basarabia). Din Basarabia retrocedată se trămite scirea, că tocmai cei din populația de acolo, cari anul trecut făcură agitațiile cele mai neiertate în favorul Rusiei și erau capii propagandei rusesci, se simt astăzi în modul cel mai trist desamăgiți de binefacerea (?) administrației rusesci. Ei se vèd atât de crunt loviți încât și manifestă chiar în public (când nu se află vr'un spion rusesc pe acolo) adâncă lor remușcare și doresc să ajungă iarăși sub administrația română. Această împregiurare e cu atât mai caracteristică, că mai nemulțamiți sunt tocmai cei de origine slavă, și fac larmă mai mare, pe când Românii sufer în tăcere, după cum e naturelul lor. Slavilor nemulțamiți din Basarabia retrocedată nu le putem răspunde alta, decât că s'au deșteptat prea târziu.

* (Viața unui student român). Ni se scrie din Tezvin (comit. Timișului) următoarele.

Absolvând cu succes precelent a 3-a clasă normală în Lugoș, tinêrul Iacob Ignaton fiu de învățătoriu nefavorizat de împregiurările materiale, fuse contrins ași intrerupe studiul aproape trei ani; după aceea cercetând de nou școala, dânsul a produs calculi precelenți din toate obiectele, până la a 4-a clasă gimnasială, esceland între toți conscolarii sei fără diferență de naționalitate.

Gimnasiul superior îl terminase tinêrul student în Arad. Patru păreți nu prea înalți, de pe a căror suprafață se pute numera foarte bine toate

cărămizile, o fereastră cu doi ochiști mici, îngrădită pre din afară cu fer încărcat de rugină; iară spațiul încăperii, ce avea în podiment pardoseală de cărămidă arsă, era așa de îngust încât fără multă comoditate putea să cuprindă abia un pat scurt de fer, pe deasupra astrucat cu o poneavă de călți subțire; un cuptoriu din tinichia vechie și plin de găuri servea tinêrului Iacob Ignaton mai adeseori și ca masă agrățindul din când în când un îngrijitoriu de curte (Hausmeister) cu lemnele pentru foc.

De asemenea și hrana lui a fost mai puțin decât a unui prisionieru trântit în întunerecul temniței. El rugase prin o epistolă pe tatăl seu, învățătoriu într'o comună din Transilvania, spre al ajutora cu un floren în toată luna; însă acesta abia la finitul anului 'i respusesse că, fiindu' lea mică și de tot neregulată, așa încât nici pe sine nu se poate susține și pe ceialalți prunci mai mărunți, nu'l poate ajutora. Ce să facă? astăzi 'l ajută unul, mâne altul dintre conscolarii, câte cu un dărab de pâne, ori cu 2—3 cruceri, spre ași cumpăra însuși pâne. Așa a fost viața acestui tinêr pe cât a studiat gimnasiul superior din Arad, ba une-ori fără ași milui cât de puțin stomacul, el întrecea cu responsurile pe toți conscolarii sei. El a petiționat după stipendiu, dară fără rezultat.

Tocmai pe când tinêrul I. Ignaton studiase al 2-lea an la academia de drepturi în vara trecută, a repausat de atâtea suferințe.

* (Tempeste și uragane). Dilele trecute nisce tempeste și uragane teribile au bântuit sudul, ostul și vestul Francei, nordul Spaniei și nordul Svițerei. Aceste tempeste au ținut mai multe ăile și au rupt liniile drumurilor de fer și liniile telegrafice, au scos din rădăcini arbori, au rupt acoperemintele caselor și mai cu samă hornurile. Nisce adevărate ciclonuri au cădut preste unele locuri. Trecătorii nu se puteau ține pe loc și trenuri chiar au fost derailate. Riuurile și fluviile s'au umflat iute și au inundat multe orașe și sate. O asemenea perturbare de atmosferă nu se pomenesce să fi ecsistat din timpii cei mai depărtați. Pagubele cauzate sunt enorme.

„V. C.“

* (Incendiarea unei Biblioteci prețioase). Acum de câte-va ăile a ars în Birmingham marele cabinet de lectură, și dinpreună cu dânsul s'a prefăcut în cenușă nu numai biblioteka publică, compusă din 80,000 tomuri, dară și biblioteka cea de toți cunoscută a lui Shakespeare care era în adevăr decorul și mândria erudiților din Birmingham. Biblioteka Shakespeareană consta din opt mii volume și era o colecțiune deplină de chirografe chalcografate, de esplicări, scoli și traducțiuni a poemelor acestui Eschil al Anglezilor și de toate edițiunile însoțite de gravuri alese.

În apropiere de dânsa deveni prada focului și altă bibliotecă, cea a poetului spaniol Cervantes, prețuită drept trei mii de lire sterlinge. Tot edificiul era asigurat pentru 24,000 lire; dar dauna provenită este mult mai mare și ireparabilă. Acest accident se întâmplă din cauza unui servitor care din nebagare de samă se încercă a încălzi pe de desupt tuburile înghețate ale luminei aerie.

* (Emblema Nihilistilor) este o Cruce, un Topor și o Torță „Cu crucea înainte, cu toporul să abată totul și cu torța să arde totul: ca să se nască o Rusie nouă și liberă.“

Acesta este adevăratul sens al cuvântului nihilism, denumire dată teribilei societății secrete din Rusia.

* (O nouă industrie). Un învățat american, ăce „Globul“ din Londra, a scos de curând la lumină o cu-

rioașă mică insectă care, deși cunoscută și întrebuințată de mult timp în America centrală, n'a fost atras până acum atențiunea ce, în urma descrierii făcute, o merită din toate punctele de privire. Această insectă, numită de Englezi *nun* sau *neen* este o mică homopteră din familia cochenilelor; ea produce un feliu de ulei de un preț însemnat.

Această insectă, care se hrănește din foile de manguier și din alte plante de aceeași specie, este prinsă de locuitorii din Iucatan în timpul ploilor cari țin din Aprilie până la Septemvrie, și apoi are sprucea în apă caldă sau pusă la foc spre a estrage din ea substanța grasă. Insecta este de o lungime aproape de un palmac și de culoare galbină; grăsimea ce este din ea e gălbie închisă, are miros de un ulei deosebit, și consistența ei are oarecare asemănare cu cea a axonului sau a sêului, după temperatură.

Dar gradul ei de topire e mult mai mare decât acela al untului, și când este espusă la o temperatură mai rădăcată, o parte din materia uleoașă evaporându-se, condițiunile se schimbă, și ea formează atunci o masă compactă dar flecsibilă, galatinoasă, insolubilă în esența de galatinoasă, terpenin, și care nu se mai poate ataca nici prin căldură nici prin frig, ceea ce face ca ea să fie de mare preț la amestecul colorilor și la lustruri și jumalțuri.

Arzând productul acesta, se capătă un ulei produs, des, care are o putere de lipire surprinzătoare, aproape ca gutta-perch și care păstrează semi-fluiditatea sa mai multe zile. În starea sa naturală, în momentul recoltei și la o temperatură ordinară, grăsimea de *nun* se topește ușor.

Afară de întrebuințarea ce fac locuitorii Iucatanului cu acest ulei și smalțuri, se dice că e foarte prețuită și ca medicament pentru usul esteri.

Se mai propun și alte întrebuințări la care această substanță ar pute servi cu folos. Ea poate face hârtia și țesăturile impermeabile; și se poate utiliza și ca mucilagiu în casurile în care cleiul sau gumile nu convin.

Se dice că această insectă este foarte numeroasă în America centrală și fiind că ea se hrănește din plante cari au asemenea o valoare comercială fără a aduce vre-o vătămare grăsimea ei este chieată de a deveni un product așa de însemnat ca și cochenila sau lacul, cari provin din insecte de o specie analoagă.

* (Minele de diamant în China). Printre bogățiile minerale ale Chinei, în districtul Shantug, trebuie a se număra diamantele.

Iată câte-va particularități interesante asupra acestei întrebuințări și asupra mijloacelor ce întrebuințează indigenii pentru a le găsi:

Aceste diamante, foarte mici, variază dela mărimea unui grăunte de meu la cea a unei gămăli de bold, cu toate că se găsesc câte odată și mai mari. S'a adus de curând unul la Cheefoo, de mărimea unui bob de mazere și a fost vândut unui mandarin.

Iată în ce chip se găsesc:

Oamenii având nise încălțăminte mari de paie străbat năsipșurile văilor și cursurile apelor din munții diamantiferi din Chinkangling, aflători la 15 mile spre meadă-di-răsărit de Jichow-foo. Diamantele cari sînt ascuțite, străbat în paie și rămân acolo. Aceste încălțăminte se string mai multe la un loc, se ard și se caută apoi diamantele prin cenușă.

Preoții templelor din Chinkangling cari fac comerțul cu ametistele și cu cristalele de stâncă de Lao-Shan, sînt aceia care vînd aceste mici pietre prețioase. Dela dînsii sînt cumpărate pentru a fi duse la bălciu-

rile cele mari ce se țin în fie-care an la Șușov, Laișow-foo și Hivanghaien.

* (Încălzirea cu vapor). În America s'a rezolvat chestiunea încălzirii unui oraș întreg printr'un singur captor central, care transmite căldură prin curente de vapor răspândite în toate direcțiunile, ca și gazul, prin tuburi conductoare. La Détroit (Michigan) această organizațiune funcționează deja perfect de vre-o lună de zile.

La New-York o companie a primit autorizarea, de a stabili conducte de căldură prin strade, după ce a depus o cautiune de 250,000 franci spre a garanta reparatiunea pavagiului; ea s'a angajat a încălzi toate edificiile publice cu un preț inferior cu o treime celui ce costă încălzirea ordinară. Pe lângă aceste va da, în timp de zăpadă, mașini de vapor ce vor fi întrebuințate spre a topi momentan zăpada de pe strade.

* (Diaria în Paris). În Paris apar actualmente 1,190 foi cotidiene, ebdomadare sau lunare. Din aceste sînt 59 diare cotidiene și 17 reviste politice, 71 diare religioase, 104 de jurisprudență și administrațiune, 153 de comerț și finanțe, 23 de geografie și istorie, 139 de lectură recreativă, 31 de instrucțiune, 90 de literatură, filologie și bibliografie, 18 de teatru, 15 de muzică, 17 de teatru, 70 de mode, 134 de tehnologie și industrie diverse, 80 de medicină și farmacie, 48 de științe, 29 de arta militară și marină, 38 de științe agricole, 23 de sport și 27 diverse.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Berlin, 7 Martie n. Senatul imperial german a respins în a doua cetire legea despre puterea penală și a primit propunerea lui Stauffenberg, a comisiei pentru reformațiunea casei să examineze, dacă sînt de lipsă schimbări în regulamentul casei.

Paris, 7 Martie n. Comisiunea decisă cu 21 contra 7 voturi a propune darea în judecată a cabinetului din 16 Maiu.

Neapole, 7 Martie n. Passante fu condamnat la moarte.

Concursurile propuse de societatea academică română,

conform deciziunilor luate în sesiunile de pe la anul 1878.

I. Premie privitoare la filologie și literatură.

A. Premiu Zappa.

(pentru traduceri de autori clasici, eleni și latini).

Conform deciziunii luate în sesiunea anului 1878, se publică concurs pentru cea mai bună traducțiune din:

a) Plinius Cæcilius Secundus (junior). Epistol. liber VIII, 1—21.
b) Plutarchus. Vita Pelopidæ. cap. I—XXII inclusiv.

c) Herodotus. Historiarum lib. IV, § 51—100, cu condițiunile următoare:

1. Traducțiunea va fi într'o limbă românească, cât se poate de curată și de elegantă, căutând a se reproduce în traducere calitățile autorului tradus.
Traducătorii sînt datori a da note critice asupra diferitelor lecțiuni ale locurilor obscure din text, cum și note explicative asupra termenilor tehnici și numelor proprii cari vin în textul autorului.

2. Manuscriptele venite mai târziu de 15 August 1879 nu se vor lua în considerațiune.

3. Manuscriptele vor fi scrise cât se poate de corect și ligibile, însă nu de mîna traducătorului, ci de alta străină, bine cusute într'un fascicul și paginate. În fruntea manuscriptului se va scrie o devisă în ori-ce limbă și tot cu mîna străină. Pe lângă manu-

script se va alătura și o scrisoare închisă cu sigil fără inițialele autorului, adresată președintelui societății academice și purtând în afară devisa manuscrisului, scrisă tot cu mîna străină, iar în lăuntru numele autorului traducătorului.

4. Manuscriptele se vor censura și judeca de secțiunea filologică, care va propune premiul destinat pentru aceste lucrări.

5. Manuscriptele nepremiate se vor păstra în arhivul societății până ce se vor reclama de autorii lor, ale căror nume rămân necunoscute, fiind că plicurile ce le vor cuprinde nu se vor deschide.

6. Premiul pentru cea mai bună traducere de 20 pagini (după edițiunile stereotipe ale lui Tauchnitz din Lipsca) va fi de lei 120.

7. Cel ce va obține premiul ca cel mai escelente traducător al celor 20 de pagini de text e vorba în articolii precedenți, va fi însărcinat de societate a face traducțiunea autorului întreg, cu premiul fixat de lei 120, pentru fie-care 20 pagini (calculate după edițiunile mai sus citate, fără ca pentru aceasta să se escludă consultarea altor edițiuni, în lucrarea traducțiilor)*).

8. Traducătorul astfel însărcinat de societate va fi dator a urma lucrarea cu aceeași diligență, esactitate, eleganță și puritate de limbă cu care a făcut și proba premiată. El va fi dator a da pre fie-care an câte 200 pagini de traducere din edițiunea luată de normă.

9. Traducțiunea se va examina de secțiunea filologică a societății, și aflându-se conformă condițiunilor de mai sus, se va da la tipariu, iară traducătorului se va răspunde remunerațiunea cuvenită. La cas însă când traducțiunea n'ar corespunde condițiunilor stabilite, ea se va trimite autorului cu observațiunile făcute de secțiunea filologică și invitațiune de a o amenda.

10. Când traducătorul, din ori-ce cauză, n'ar mai continua lucrarea, atunci se va publica din nou concurs de probă, în condițiunile de mai sus.

11. Autorul clasic, care trece preste 500 pagini, se va împărți între mai mulți concurenți ce vor escela la concurs.

12. Tipărirea autorului tradus se va face de societate în 1000 exemplare, format în octav ordinar, cu litere garmond și pre hârtie albă curată, după un model ales de societate. Formatul adoptat, literele și hârtia aprobate vor servi pentru toți autorii traduși și tipăriți cu speșele societății. Prețul unui exemplar scos la vîndare se va defige în raport cu speșele făcute cu traducerea și tipărirea lui, așa ca din vîndarea primei edițiuni să easă și să se încaseze cu procentele lor toți banii vînduți cu această edițiune.

13. Traducătorii operelor premiate de societate sînt liberi a scoate o a doua edițiune din traducțiunea făcută de dînsii; însă numai după trecerea întăiei edițiuni făcută de societate, ei rămân proprietari pre traducțiunile lor.

14. Când societatea va afla de cuviință a face o nouă traducțiune din un autor deja tradus și publicat cu speșele ei, ea va fi liberă a procede la aceasta, fără ca întăiul traducător să aibă dreptul de a se opune.

B. Premiu Năsturel.

(din seria A. pentru subiecte pe la concurs, d) referenți la limbistică și istoria filologică sau literară a limbii române).

Conform deciziunii luate în sesiunea anului 1876, se publică concurs asupra tesei următoare:

* Pentru traducerea lui Pliniu Junior se recomandă în special, edițiunea d-lui Keil, cu notele d-lui Th. Mommsen.

„Studiu asupra producerilor literare în limba română din epoca lui Mateiu Basarab (1633—1654), în care se vor avé în vedere atât deciziunile oficiale și particulari, redactate în limba română în acea epocă, cât și cărțile traduse și tipărite române pe atunci, precum și orice elemente literare relative la mișcarea culturii române în acel period; se va studia cu o specială atențiune viața și activitatea literară a eruditului mare logofet al țerei din acel timp, Udriste (Orestu sau Uriil) Năsturel din Feresci, cumnat al lui Mateiu Vodă și străbun al fericitului nostru donator.”

Condițiunile concursului vor fi:

1. Disertațiunea va fi scrisă în limba română, cu stil clar și corect.

2. Mărimea lucrării va fi de 10—15 coale de tipar, format în 4° mic sau în 8°, ordinar, litere cicero.

3. Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs va fi 15 August 1879.

4. Manuscriptele se vor prezenta anonime, purtând o devisă, care va fi reproducă de un plic sigilat, conținând numele concurentului.

5. Premiul ce se va acorda opului celui mai bun, va fi de lei 5000 fără a pute fi împărțit.

6. Societatea academică și rezervă dreptul de a tipări în publicațiunile sale disertațiunea ce se va premia.

Bursa de Viena

din 7 Martie n. 1879.

Metalicile 5%	63 35
Împrumutul naț. 5% (argint)	63 95
Împrumutul de stat din 1860	116 20
Acțiuni de bancă	790 —
Acțiuni de credit	231 10
London	116 65
Argint	—
Galbin	5 54
Napoleon d'aur (poli)	9 29
Valuta nouă imperială germană	67 35

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitațiuni: în 22 Martie imobil. lui Albert Jesek în Cluj (trib.); în 12 Martie imob. lui Ioan N. Gologan în Satu-

lung (trib. Brașov); în 22 Martie și 25 Aprilie imob. rămasului lui Emeric Balog în Aldoboly (jud. cerc. S. Szt. György); în 2 Aprilie și 2 Maiu imob. lui Pavel Orban în Mărcuș; în 28 Martie și 29 Aprilie imob. lui Iosif Pál în Nyujtod; în 27 Martie și 28 Aprilie imob. lui Andreiu Iakobus în Sasfalău; în 1 Aprilie și 1 Maiu imob. lui Albert Fülöp în Gelence; în 21 Martie și 21 Aprilie imob. lui Ioan Boiu în Moksa; în 1 Aprilie și 1 Maiu imob. lui Grigorie Lucacs în Gelence; în 29 Martie și 30 Aprilie imob. lui Carol Demeter în Albiș; în 17 Martie și 17 Aprilie imob. lui Francisc Cseh în Alesernaton (jud. cerc. K. Vársrhely); în 12 Martie și 12 Aprilie imob. lui Nicolau Bányay în Sz. Uyvár (jud. cerc.); în 27 Martie imob. lui Alecsandru Szentpali și soției sale în Ibașfalău (trib.); în 15 Martie și 15 Aprilie imobil. lui Ladislau Bibo în Arapatak (jud. cerc. S. Szt. György); în 10 Martie imobil. lui Teodor Mateiu în Căpușul mare (trib. Cluj); în 21 Martie și 21 Aprilie imob. rămasului după Ioan Bauer în Binținț (trib. Deva); în 17 Martie și 16 Aprilie imob. lui Pasto și Candia Birbass în Blăjeni; în 20 Martie și 19 Aprilie imobil. comunei Budjesd (jud. cerc. Körösbánya); în 28 Martie și 4 Aprilie imob. lui Pavel Nagy în Csik-Szentivány (trib. M. Vársrhely); în 29 Aprilie și 29 Maiu imob. lui Ladislau Nemet și rămasului după Stefan Dan în Orăștie; în 27 Martie și 26 Aprilie imob. lui Nicolae Vale în Kozoya (trib. Deva); în 21 Martie și 4 Aprilie imob. lui Iosif Sigyarto în Reghinul unguresc (jud. cerc. Reghin);